

SAŽETAK PRESUDE

NATSVLISHVILI I TOGONIDZE PROTIV GRUZIJE OD 29. TRAVNJA 2014. GODINE ZAHTJEV BR. 9043/05

Prihvatanjem nagodbe podnositelj se svjesno odrekao prava na žalbu

ČINJENICE

U razdoblju od 1993. godine do 1995. godine, I-podnositelj bio je gradonačelnik gruzijskog grada Kutaisi, a u razdoblju od 1995. do 2000. godine obnašao je funkciju generalnog direktora automobilske tvornice u istom gradu, jedne od najvećih javnih kompanija u Gruziji. Zajedno sa suprugom (II-podnositeljicom) imao je u vlasništvu 15.55% dionica navedene kompanije te su bili većinski dioničari odmah nakon države. Tijekom prosinca 2002. godine, I-podnositelj je otet. Pušten je tek nakon što je njegova obitelj otmičarima platila otkupninu.

U ožujku 2004. godine, I-podnositelj je uhićen zbog sumnje da je protuzakonito doveo do smanjenja temeljnog kapitala kompanije te je optužen radi sklapanja fiktivnih ugovora. Isto tako optužen je da je koristio novac protivno interesima kompanije. Lokalna gruzijska televizija prenosila je njegovo uhićenje. Gruzijski guverner je izjavio kako je namjera države bila pronaći i identificirati sve one koji su neovlašteno koristili državna sredstva. U svojoj izjavi nije se direktno osvrnuo na I-podnositelja. Protiv I-podnositelja određen je pritvor. Tijekom prva četiri mjeseca boravka u pritvoru, I-podnositelj je smješten u istu ćeliju zajedno s muškarcem koji ga je oteo te s muškarcem koji je izdržavao kaznu zatvora.

Tijekom rujna 2004. godine, I-podnositelj je prihvatio nagodbu koju je predložilo tužiteljstvo. Nagodba je predviđala kako će protiv I-podnositelja biti donesena osuđujuća presuda bez prethodnog ispitivanja osnovanosti predmeta te će biti kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 35.000,00 GEL (oko 14.700,00 EUR). Tužiteljstvo je zauzvrat ponudilo smanjenje kazne. S obzirom da je I-podnositelj surađivao s nadležnim tijelima tijekom istrage (državi je vratio 22.5% dionica kompanije), domaći sud je u kaznenom postupku prihvatio nagodbu te donio osuđujuću presudu, iako I-podnositelj nije priznao krivnju. Protiv navedene odluke žalba nije bila dopuštena. I-podnositelj je odmah pušten na slobodu.

I-podnositelj u zahtjevu pred Sudom navodi kako je došlo do povrede prava na žalbu s obzirom da protiv sudske odluke kojom je prihvaćena nagodba nije bila dopuštena žalba. Prema njegovom mišljenju, uvjeti nagodbe nisu bili razumni. Nadalje, podnositelji ističu kako je došlo do povrede prava na pošteno suđenje. Isto tako, podnositelji navode kako je došlo i do povrede prava na zaštitu vlasništva, s obzirom na to da su ih nadležna tijela prisilila da bez ikakve naknade na državu prenesu dionice u njihovom vlasništvu te da podmire troškove postupka. Konačno, podnositelji ističu kako je došlo i do povrede prava na pojedinačni zahtjev, s obzirom na to da je gruzijsko tužiteljstvo prijetilo da će protiv I-podnositelja poništiti nagodbu te ponovno pokrenuti postupak ukoliko ne odustane od zahtjeva pred Sudom.

OCJENA SUDA

Vezano za navodne povrede čl. 6. st. 1. Konvencije i čl. 2. Protokola br. 7.

Sud je primijetio kako je u europskom kaznenom sustavu uobičajen postupak nagodbe između tužiteljstva i okrivljenika u kojemu može doći do smanjenja kazne ako okrivljenik prizna krivnju. Činjenica da nagodba može prouzročiti odricanje od određenih procesnih prava, ne predstavlja sama po sebi problem u okviru čl. 6. Konvencije. Međutim, Sud naglašava kako je važno da takvo odricanje ne dovede do zlouporabe prava te da nije suprotno javnom interesu. Pristajanjem na nagodbu podnositelj se odrekao prava da njegov predmet bude ispitan u meritumu. Stoga je Sud morao ispitati je li podnositelj dobrovoljno pristao na nagodbu, potpuno svjestan svih činjenica i pravnih posljedica, te je li postojala sudska kontrola sadržaja i pravičnosti nagodbe.

Što se tiče samih činjenica predmeta, Sud primjećuje kako je sam I-podnositelj pokrenuo postupak nagodbe. I-podnositelj je imao pristup spisu predmeta, a tijekom postupka nagodbe zastupala su ga dvojica odvjetnika. Prije nego je sud prihvatio predmetnu nagodbu, I-podnositelj je izričito potvrdio kako razumije sadržaj i pravne posljedice iste te kako izjavu o prihvaćanju nije dao pod prisilom već svojevóljno.

Nadležni domaći sud je zaprimio pisanu izjavu o nagodbi koju je potpisao I-podnositelj nakon čega se upustio u ispitivanje uvjeta nagodbe te postupka pregovaranja. Domaći sud pri tom nije bio vezan uvjetima nagodbe. Nadležni sud imao je ovlast ocijeniti prikladnost sankcije koju je predložilo tužiteljstvo, smanjiti je, ili odbaciti sporazum u cijelosti, ovisno o vlastitoj procjeni pravičnosti nagodbe. Nadležni sud ispitao je na javnom

ročištu i to jesu li optužbe protiv podnositelja osnovane i potkrijepljene *prima facie* dokazima. Vezano za navodnu povredu čl. 2. Protokola br. 7. prema kojoj I-podnositelj nije imao pravo na žalbu protiv odluke domaćeg suda kojom je prihvaćena nagodba, Sud navodi sljedeće: Prema mišljenju Suda, prihvaćajući nagodbu, I-podnositelj se svojevóljno odrekao prava na žalbu.

Sud je zaključio kako je I-podnositelj izjavu o prihvaćanju nagodbe dao svojevóljno i svjesno. Pri tom gruzijsko tužiteljstvo nije niti prisiljavalo I-podnositelja niti mu je davalo lažna obećanja. Dapače, tužiteljstvo je osiguralo potrebne mjere radi sprječavanja moguće zlouporabe prava. Isto tako, Sud navodi kako nagodba nije bila protivna javnom interesu. Slijedom navedenog, Sud je ustanovio kako nije došlo do povrede čl. 6. st. 1. Konvencije niti čl. 2. Protokola br. 7.

Vezano za navodnu povredu čl. 6. st. 2. Konvencije

Što se tiče izjave I-podnositelja da su okolnosti njegovog uhićenja dovele do povrede pretpostavke nevinosti, Sud je primijetio kako gruzijski guverner u svojoj izjavi o borbi protiv korupcije nije izričito spomenuo I-podnositelja. Isto tako, Sud je zaključio kako snimanje i prijenos njegovog uhićenja nije moglo utjecati na njegovo pravo na pošteno suđenje. Stoga je Sud utvrdio kako nije došlo do povrede čl. 6. st. 2. Konvencije.

Vezano za čl. 1. Protokola br. 1.

Sud je primijetio kako su prijenos podnositeljevih dionica te ostale isplate koje je izvršio na ime povrata sredstva, bile posljedica utvrđivanja njegove kaznene odgovornosti. Zakonitost i prikladnost takve sankcije se nisu mogle odvojiti od pitanja je li postupak nagodbe bio pošten. Slijedom navedenog, Sud je ustanovio kako nije došlo do povrede čl. 1. Protokola br. 1.

Vezano za članak 34. Konvencije

U odnosu na korespondenciju između podnositeljeve kćeri i gruzijskog tužiteljstva, Sud je ustanovio kako neformalna komunikacija između državnog tijela i privatne treće osobe nije relevantni faktor koji može utjecati na ishod postupka pred Sudom. Međutim, Sud je zaključio kako komunikacija sama po sebi nije bila suprotna obvezi države članice koju predviđa čl. 34. Konvencije. Sud je ustanovio kako namjera gruzijskog tužiteljstva nije bila utjecati na podnositelja da povuče zahtjev pred Sudom niti se na bilo koji drugi način miješati u djelotvorno iskorištavanje prava na pojedinačni zahtjev. Slijedom navedenog, Sud je ustvrdio kako Gruzija nije povrijedila prava predviđena čl. 34. Konvencije.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.